

LXV. Bethlen Gábor Alap

Erdélyi Rudolf Zalán
vezérigazgató

P.H

Budapest, 2020. május „29”

Alap fejezet száma és megnevezése:	LXV. fejezet Bethlen Gábor Alap
Alap felett rendelkező megnevezése:	Bethlen Gábor Alap Bizottsága
Alapkezelő megnevezése:	Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zrt.

Bethlen Gábor Alap 2021. évi költségvetési javaslata

I. A célok meghatározása:

A Bethlen Gábor Alap (Alap) célja, hogy

- a határon túli magyarságnak a szülőföldjén való – egyéni és közösségi – boldogulása, anyagi és szellemi gyarapodása, nyelvének és kultúrájának megőrzése és továbbfejlesztése, az anyaországgal való és egymás közötti sokoldalú kapcsolatának fenntartása és erősítése érdekében támogatást nyújtson,
- fedezetet biztosítson Magyarország határain belül és kívül élő magyar közösségek kölcsönös megismeréséhez, a nemzeti teljesítmény legfontosabb példáinak bemutatásához, továbbá a magyarságismereti és nemzetpolitikai kutatások elősegítése érdekében létrehozott Magyarság Háza működéséhez,
- támogatást nyújtson a magyar–magyar kapcsolatok építését célzó Határtalanul! program lebonyolításához,
- támogatási forrásokkal járuljon hozzá a határon túli magyarságot érintő gazdaságfejlesztési és vállalkozásösztönzési programok lebonyolításához és a támogatásközvetítési feladatok ellátásának összehangolásához.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló források 2021-ben:

2. cím 3. alcím Költségvetési támogatás

A 2021. évi 33 643,5 millió forintot kitevő központi költségvetési forrás fedezetet jelent az Alap szakmai feladatai ellátásához és az Alap működtetéséhez is.

III. A célok eléréséhez 2021-ben tervezett feladatok, programok:

4. cím Nemzetpolitikai célú támogatások

Az előirányzaton összesen 25 000,0 millió forint kiadás került megtervezésre. Az Alap terhére normatív támogatások, nyílt- és meghívásos pályázatok, valamint támogatási kérelem alapján folyósított támogatások kifizetésére kerül sor.

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény 14. § (1) bekezdése alapján a törvényi feltételeknek megfelelő óvodai, alap- és középfokú oktatási intézményben magyar nyelven, vagy a magyar kultúra tárgyában tanulmányokat folytató kiskorúak nevelési, oktatási, valamint tankönyv és taneszköz támogatásban, továbbá a felsőoktatásban tanulók hallgatói támogatásban részesülnek, mely támogatás az Alapon keresztül kerül biztosításra a kedvezményezettek számára. A 2021. évi támogatás egy főre jutó összegét a Bethlen Gábor

Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. törvény végrehajtásáról szóló 367/2010. (XII. 30.) Korm. rendelet 32/C. § (4) bekezdése alapján az Alap felett rendelkező Bizottság (Bizottság) határozza meg. Az elmúlt évek adatai alapján megközelítőleg 225,3 ezer fő részesült ebben a normatív támogatásban. A program lebonyolítását külföldi partner szervezetek segítik lebonyolítói díj ellenében.

A nehéz gazdasági helyzetre tekintettel kiemelt figyelmet kap a kárpátaljai régió, ahol több program indult a magyar nyelven beszélő pedagógusok, egyházi személyek, továbbá az egészségügyi dolgozók, színészek és médiadolgozók, illetve az óvodai étkeztetés támogatására, a támogatásban részesülők köre folyamatosan bővül. 2017. évtől a jogszabályi környezet változásai alapján a kárpátaljai természetes személyek támogatásai normatív jellegűvé váltak. Az elmúlt évek adatai alapján közel 15 ezer fő részesül ebben a normatív jellegű támogatásban.

A Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) által jóváhagyott nemzetstratégia jegyében meghatározott prioritás mentén kiemelt a támogatása az olyan kezdeményezéseknek, melyek előremozdítják a kapcsolattartást, szakmai együttműködést a külföldi magyarsággal. E stratégiának megfelelően évről évre bővül a nyílt pályázati konstrukcióban nyújtott támogatások száma. A korábbi évek sikerei alapján várhatóan jövőre is kiírásra kerülnek „A magyar kultúráért és oktatásért” pályázati felhívások, a testvér-települési együttműködések, a diaszpórában élő magyar közösségek programjait és működését támogató felhívások, az ifjúsági kezdeményezések megvalósítását szolgáló nyílt pályázatok, valamint folytatódik a „Dr. Szász Pál” tanulmányi ösztöndíj program.

Az egységes elvek alapján nyújtott támogatás a nemzeti jelentőségű intézmények (oktatási, kulturális intézmények, ernyőszervezetek, szórványkollégiumok), valamint az erdélyi nemzeti jelentőségű programok (felsőoktatáshoz kapcsolódó háttérintézmények, kulturális intézmények, médiatámogatás, színházak, bábszínházak, táncegyüttesek valamint szórványkollégiumok és iskolabusz program) keretében szakmai és kulturális intézmények támogatásához biztosít forrást. A MÁÉRT tagszervezeteinek javaslatára – előzetesen egyeztetett minősítési rendszer alapján – 2019-től 82 intézmény és 12 program minősül nemzeti jelentőségűnek. Az intézmények értékelésénél, kiválasztásánál a nemzetpolitikai célok, a rövid és hosszú távú nemzeti érdekek megvalósításában vállalt szerep a meghatározó. A nemzeti jelentőségű intézmények között nagyságrendjüknel fogva kiemelkednek a felsőoktatási intézmények: a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, a Partiumi Keresztény Egyetem, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola. A kormány a külföldi magyarok oktatásával és kultúrájával kapcsolatos feladatai ellátásának körében támogatásban részesíti a romániai magyar történelmi egyházak által alapított Sapientia Alapítványt, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem fenntartóját. Szintén a nemzeti jelentőségű intézmények között kerül támogatásra a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola működési költsége. 2021-ben közel 150 oktatási és kulturális intézmény kap a tervek szerint meghívást a nemzeti jelentőségű programok megvalósítására. Az intézmények kiválasztásánál – a MÁÉRT javaslatokkal összhangban – prioritást élvez a szórványgondozás. Ezen intézmények további működtetése, s programjaik bővítése meghatározó szerepet tölt be a régió életében. Az előzőek mellett kiemelt támogatott az újvidéki Európa Kollégium, amely nemcsak oktatási intézmény, hanem a környékbeli magyarság szellemi, tudományos és művészeti központja is egyben. A nemzeti jelenségű intézményeknek a határon túl meghatározó szerepük van a magyar anyanyelvű oktatás, önazonosság, hagyományőrzés és az anyanyelvápolás fenntartásában, fejlesztésében. Ezen célok esetében a külföldi magyarság nyelvi és kulturális önazonosságának erősítésére, a határon túli magyar nyelvű oktatás fenntartásához, intézmények működtetéséhez, fejlesztésekhez, valamint oktatási programokra (pl. képzések, vendégtanári programok), ösztöndíjak odaítélésére, kutatások támogatására az Alap biztosít forrást. A támogatások révén a vajdasági Magyar Nemzeti Tanács programjainak kiemelkedő eredményei az oktatás,

a kultúra, a tájékoztatás, valamint a nyelvhasználat területén jelentkeznek. Kiemelendő továbbá a vajdasági Pannon Televízió támogatása is, amely fontos szerepet tölt be a vajdasági magyar közösség tájékoztatásában, a magyar nyelv és kultúra ápolásában, a magyar-szerb viszony fejlesztésében, emellett további nemzeti jelentőségű vajdasági magyar intézmények is támogatásban részesülnek. Szintén kiemelt támogatásban részesül a felvidéki és a kárpátaljai média is.

A kulturális, oktatási, szociális, ifjúságsegítő és egyházi intézmények támogatása nemzetpolitikai, közösségmegerősítő, regionális érdekvédő szempontból elengedhetetlen. Továbbra is kiemelt támogatandó cél a magyar nyelvű oktatási programok támogatása, különösen a szórványkollégiumoké. Ezen kívül fontos feladat a kulturális programok és rendezvények (színházak, művelődési intézetek), valamint a határon túli/regionális hatáskörű magyar nyelvű média támogatása. 2021-ben számos olyan beruházás támogatása folytatódik, melyek kivitelezése korábban már megkezdődött. 2021-ben is folytatódik a vajdasági magyar falu-, tanya- és peremkerületi gondnoki rendszer kialakítása és működtetése az Alap terhére. Számos határon túli egyházi, oktatási, kulturális, művészeti, érdekvédelmi szervezet működésének finanszírozása a jövőben is az Alapon keresztül valósul meg, melyek támogatása kulcsfontosságú a fennmaradásuk szempontjából. A 2021. évben folytatódik a Muravidéki Magyar Nemzeti Közösség működésének, a horvátországi magyar intézmények fejlesztésének, valamint a kárpátaljai magyar bázisiskolák fejlesztésének kiemelt támogatása. Az Alap terhére folytatódik a külföldi sporttámogatások biztosítása, valamint az ukrajnai Beregszászi járásban működő II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán tervezett tanuszoda- és tornaterem fejlesztések támogatása.

5. cím Működtetési célú kifizetések

A működtetési célú kifizetések előirányzatán belül 1817,6 millió forint összegben került megtervezésre az Alap működtetéséhez kapcsolódó kiadás, mely az Alap kiadási előirányzat főösszegének 5,4%-át teszi ki.

Az Alapkezelő 2018. évtől ellátja a jogszabályban meghatározott fejezeti kezelésű előirányzatok, valamint központi kezelésű előirányzat kezelésével és az azokból nyújtott támogatások lebonyolításával kapcsolatos egyes feladatokat is. Az egyes fejezeti kezelésű és központi kezelésű előirányzatok kezelésének feladataira a címen belül 301,6 millió forint került megtervezésre. Ezen az előirányzaton belül szerepelnek a jogszabályban meghatározott egyházi és nemzetiségi célú támogatások fejezeti kezelésű előirányzatainak kezelési költségei, valamint a nemzetiségi önkormányzatok működési és feladatalapú támogatása központi kezelésű előirányzatának Alapkezelőnél felmerülő kezelési költségei.

Az előirányzat 101,6 millió forinttal haladja meg a 2020. évi eredeti előirányzatot. A többlet kiadás a kihelyezett támogatásokkal kapcsolatosan felmerülő elszámolási feladatok forrását biztosítja.

6. cím Rákóczi Szövetség támogatása

A Rákóczi Szövetség (Szövetség) sokrétű tevékenységével támogatja a szomszédos országokban a kisebbségben élő magyarság oktatásügyét, kultúrája megőrzését, erősíti a Kárpát-medencei magyarság összetartozás-tudatát, a külföldi magyar közösségek megmaradásért folytatott küzdelmét. A Szövetség működési célú támogatása célra a 2021. évben 1050,0 millió forint került betervezésre.

8. cím Magyarság Háza program támogatása

A Magyarság Háza program támogatás cím terhére rendszeres és ingyenesen látogatható közhasznú programok kerülnek megrendezésre az érdeklődő közönség számára. A Program rendezvényei a nemzeti identitás erősítését szolgálják, bemutatják a világ magyarságára jellemző értékeket, eredményeket, teljesítményeket, sikereket. A Magyarság Háza Nonprofit

Kft. rendezvényeinek jelenleg a Duna Palotában elhelyezésre kerülő Magyarság Háza ad otthont, szellemiségének megfelelő rendezvényekkel várva a nagyközönséget. A Magyarság Háza programjainak megvalósításához 2021-ben szükséges forrás 223,8 millió forint.

9. Határtalanul! program támogatása

A Határtalanul! program célja a magyar-magyar kapcsolatok építése, személyes kapcsolatok kialakítása, elmélyítése. A program a nemzetpolitikai célt fordítja le konkrét tapasztalatokra, így annak keretében magyarországi, valamint külföldi magyar diákok – a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának szakmai irányítása mellett kiírt pályázati felhívások alapján – az Alapból nyújtott támogatással kiránduláson vesznek részt a szomszédos országok magyarlakta területein, ahol személyes kapcsolatokat teremthetnek, hozzájárulva az összetartozás-tudat és nemzeti öntudat erősítéséhez. A Határtalanul! program sikeres megvalósítása érdekében szükséges előirányzat 5250,5 millió forintot tesz ki.

IV. A 2021. évi bevételi és kiadási tervszámokat megállapító 1761/2019. (XII. 23.) Korm. határozattól való eltérés indokolása:

A Korm. határozatban 2021. évre 39 537,1 millió forint bevételi és 39 537,1 millió forint kiadási tervszám került meghatározásra. A jelen tervezet mind a bevételi, mind a kiadási előirányzatoktól 5893,6 millió forinttal marad el a Korm. határozatban rögzített előirányzatoktól. Az eltérés az alábbi tényezőkből tevődik össze:

millió forintban egy tizedessel

Az eltérést okozó tényező megnevezése	Eltérés összege
Nemzetpolitikai célú támogatások összesen	5 781,0
Magyarság Háza támogatása	11,0
Határtalanul! program támogatása	101,6
Összesen:	5 893,6

V. 2021-ben tervezett költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Költségvetési kiadások	Költségvetési bevételek
Költségvetési támogatás		33 643,5
Nemzetpolitikai célú támogatások	25 000,0	
Működési célú kifizetések	2 119,2	
Rákóczi Szövetség támogatása	1 050,0	
Magyarság Háza program támogatása	223,8	
Határtalanul! program támogatása	5 250,5	
Összesen:	33 643,5	33 643,5